Cârjan în viața de toate zilele

De vorbă cu unul din cei mai vechi jucători bucureșteni. De ce e brutal Cârjan? „Pentru că e mai bine să plângă măsa decât să plângă mama...". Ce citește un footballist. Debutul nu e totdeauna reușit...

Reportajul nostru duminical poposește astăzi la persoana lui Stefan Cârjan, simpaticul, inimosul și mult discutatul inaintaș al Unirii Tricolor.

E unul din cei mai populari figuri ale footballului bucureștean și totdeodată, — ceeace este interesant de subliniat, — unul din cei mai vechi jucători de football depe ecranul actualității sportive. Neindoios, jucători vechi, chiar.. antici, mai sunt destui pe arenele noastre sportive, dar cu Cârjan e vorba de un jucător care nu se mulțumește să amintească un trecut glorios, ci e mereu prezent pe câmpul de luptă, cu o formă tinerească, cu un avânt inepuizabil și cu o permanentă poftă de joc.

Mă gândesc în momentul când scriu acest început de interview, că nu e mic deloc numărul acelora care vor ceti cu amărăciune rândurile acestea, consacrate lui Cârjan. Fiindcă, e lucru știut, sunt foarte numeroase adversitățile pe care și le-a adunat Cârjan, din cauza temperamentului său de nestăpânit în timpul matchurilor.

Adevăratul Cârjan nu are nici în clin nici în mânec cu jucătorul de pe teren, foarte bun, incontestabil, dar depășit mai întotdeauna de tumultuosul temperament al nervilor săi. Rândurile noastre vă oferă un bine venit prilej de a-l cunoaște și pe celălalt Cârjan, pe băiatul liniștit, simpatic, spiritual și cu lumină multă de inteligență și de bunătate în ochii lui vioi și prietenoși..

La Beyruth, cu echipa...

Un om fără ocupație

Pe Cârjan l-am găsit într'o după amiază la sediul Unirii Tricolor, din bulevardul Ferdinand Nr. 97.

— *Fără nici o ocupație?*

— Cam... Zi de match nu e, antrenament nu avem și cu școala mă găsesc încă în vacanță.

— *Dar ce urmezi?*

— Sunt în anul al treilea la agronomie.

— *La agronomie? iartă-mă, dar, ce..ți-a venit să urmezi agronomia?*

— Mi-a plăcut, într'o vreme, decorul de țară, plin de poezie și de liniște și m'am hotărât să urmez agronomia. Acum, drept să-ți spun nu mă mai pasionează deloc cursurile, deși voiesc în un moment dat să mă retrag la țară și să-mi trăesc viața în liniște, ferit de tumultul stadioanelor și de injuriile publicului.

Decât să plângă mama, mai bine să plângă măsa...

— *Apropo, de injuriile publicului: Nu te supăra, Cârjane, de cele mai multe ori ele sunt îndreptățite.*

— ....

— *Cred că știi că te bucuri de.. reputația de a fi un jucător dur.*

— Știu că se spune despre mine că sunt o brută. Adevărul e însă

In «travesti»...

că nu lovesc niciodată, până ce nu sunt lovit. Pe cine mă lovește însă, recunosc, nu-l iert. Așí face, deal-fel, cea mai mare prostie să trec cu vederea o lovitură, căci, după atâția ani de joc, am ajuns să cunosc mentalitatea footballistului nostru: dacă nu răspunzi la lovituri, însemnează că-și poate permite o recidivă.

Pe de altă parte, în spiritul în care se practică footballul la noi, socotesc următoarea: „cutare echipă are pe cutare jucător de nădejde. Il „liniștim" și am câștigat matchul". Povestea aceasta este posibilă la noi, fiindcă nici una din echipele noastre nu are 11 jucători de forțe egale. Toate au una, două, sau trei vedete, asupra cărora este ațintită atențiunea adversarilor. In Anglia, unde toți jucătorii sunt de valori sensibil egale, o astfel de.. strategie, regretabilă din toate punctele de vedere, nu poate să trăiască.

Din moment însă ce footballul se practică la noi așa cum îl știi și dumneata că se practică, dă-mi voie să mă conduc după filozofia, „decât să plângă mama, mai bine să plângă măsa". Ceeace, mai pe românește, însemnează să dai tu până n'apucă să dea el...

In cea mai mare parte, jocul meu dur este însă consecința dragostei cu care lupt pentru echipă. Poate că dacă așí fi activat sub culorile altui club, așí fi jucat și eu „la șmecherie", evidențiindu-mă și câștigând simpatiile publicului. Asta ar fi fost însă în dauna echipei și când e vorba de Unirea Tricolor nu trebuie să mai accentuez că interesele echipei trec înaintea preocupărilor mele personale...

In orice caz, din fecunda mea activitate de jucător... dârz, regret din suflet incidentul pe care l-am avut cu Spielman, dela C.A.O. Nu știu ce-am avut în ziua aceea. Mă crezi însă că a doua zi m'am dus la doctor, rugându-l să-mi spuie, fără nici o ezitare, dacă sunt în toate mințile mele?...

— *Ești însurat?*

— Asta îmi mai trebuie. Lasă, dragă, decât să spun „vai de noi", mai bine să spun „vai de mine".

Spectator pasionat

— *Când nu joci, te duci regulat la matchurile celorlalte echipe?*

— Nici vorbă. Asist și la partidele de categorie inferioară, învățând acolo ce nu trebuie să fac.

— *Citești, fără îndoială comentariile presei.*

— Pe toate. Nu citesc însă niciodată descrierea jocului, ci numai discuțiile tehnice...

— *Păstrezi cronicile?*

— Nu, deși câteodată, deoce nici eu nu știu, le decupez din ziare și le arunc prin fundul buzunarelor unde, bineînțeles, le uit și apoi le arunc fără să mai mă uit la ele..

— *Ești, probabil, o fire dezordonată.*

— Nu te-ai înșelat câtuși de puțin. Sunt foarte neglijent. Imbrac ciorapii pe dos, plec deacasă fără cravată, nu..mi găsesc niciodată butonii dela manșetă, ce să-ți mai înșir, e o întreagă poveste cu neglijența mea...

— *Vezi ce însemnează să nu fii însurat...*

Impotriva însurătoarei

— Nu mă râde de mine. Intre două rele e de preferat cel mai mic. Mai bine așa cum sunt, neglijent și liber decât ordonat și cu verigheta pe deget și sgardă după gât. In privința aceasta, adopt și eu filozofia ăluia din anecdota cu guturaiul. Cunoști, probabil, anecdota?

— **Dimpotrivă, n'o cunosc...**

— Atunci, ascult-o, că e foarte bună. Cică unul suferea cumplit de guturai. Nu trecea bine luna și gata, se și pomenea cu un guturai care îl ținea câte trei zile, umflându-i ochii și înroșindu-i nasul. Exasperat a hotărât să se adreseze unui medic, despre care auzise că se pricepe în toate bolile din lume și la care avea recomandația unui prieten.

— Uite, doctore ce vânt mă aduce la dumneata. Sufăr mereu de guturai. Nu există lună în care să nu prind guturai, oricât așí asculta de toate sfaturile medicinale, de a nu umbla în curent, sau de a nu eși din casă cu capul gol. Și vara, doctore, umblu cu pălărie și cu toate acestea mă pocnește guturaiul, făcându-mă neom nu altceva. Imi curge nasul, mi se înroșesc ochii, o nenorocire, ce mai încolo și încoace.

— Dragă domnule, leac împotriva guturaiului nu există. Cine l-a căpătat să-i fie de bine. Există însă mijloace preventive pentru evitarea guturaiului. Și la astea așí putea să-ți dau o mână de ajutor.

— Păi asta cer și eu, doctore: nu să mă vindec de guturai, ci să nu-l capăt. Spune-mi deci ce trebuie să fac?

— Ce trebuie să faci? Uite, îți spun imediat. In primul rând, în fiecare dimineață trebuie să iei pe stomacul gol un praf de chinină. Apoi, când te dai jos din pat e bine să-ți pui niște ventuze și să-ți faci o fricțiune cu oțet aromatic. Deasemenea îți recomand să bei două pahare cu ceai de mușețel. La prânz e nevoie să-ți pui termometru și să faci apoi gargară cu apă oxigenată. Imediat după masă, niște cataplasme sunt binevenite. Insfârșit, seara, iei patru aspirine, îți pui din nou ventuze și faci gargară cu piatră vânătă. Dacă te ții zi de zi de regimul ăsta, nu mai capeți guturai orice s'ar întâmpla...

Pacientul, care abia își mai putuse stăpâni nervii, isbucni:

— Lasă-mă, doctore, cu remediul dumitale. Păi regimului pe care mi-l prescrii dumneata, e preferabil guturaiul...

Așa și eu, cu însurătoarea...

Mersul pe jos e sănătos

— **Cum îți petreci ziua?**

— Mă întrebi, desigur, în zilele când n'am matchuri și antrenamente. Cea mai mare distracție a mea este plimbarea. Te rog să mă crezi că sunt zile în care colind străzile câte două și trei ore și nu mă plictisesc deloc. De obosit cu atât mai puțin. Pe urmă, o mare parte din timpul meu liber mi-l confiscă cititul...

— **Citești mult?**

— Enorm. Iți spuneam adineaori că plimbările constitue distracția mea de căpetenie. Nu e adevărat. Sau am exagerat. Cred că, înainte de toate, lectura unei cărți îmi oferă cea mai reconfortantă distracție.

— **Ce lecturi preferi?**

— In general, citesc tot ce-mi cade în mână. Prefer însă cărțile lui Sommerset Maugham...

— **Care e ultima carte pe care ți-ai aruncat ochii?**

— O carte englezească: «Contrapunctul», de Aldous Huxley, tradusă în limba franceză. O carte admirabilă.

Admirator al lui Stan și Bran

— **Altfel, cum mai vii de hac timpului? Cinematograful îți place?**

— Nu sunt un pasionat, dar mă duc, din când în când să râd cu poftă la câte o comedie cu Stan și Bran, sau să mă emoționez la o dramă cu Harry Baur. In privința aceasta trebuie să-ți mărturisesc că, pe cât de ușor sunt gata să deschid barierele râsului la un gag al comediei, pe atât prompt sunt cu sufletul la înduioșare.

— **Te pomenești că și plângi?**

— Asta, mai rar. Dar se întâmplă să și plâng. Iată, mi-aduc aminte de un film, «Cavaleada», un film pe cât de simplu, pe atât de minunat, cu reconstituirea unei vieți oarecare, la care am plâns cu hohote. N'avea nici o scenă patetică filmul acesta. Nici un crâmpei de melodramă. Era povestea simplă a unei vieți de om, cu drumul ei inevitabil spre moarte și cu toate durerile și bucuriile zadarnice depe itinerariul acestui drum. Dar cât de impresionant a fost acest film, tocmai prin simplicitatea lui. Prin adevărul mare și totuși atât de simplu pe care ni-l readucea în gânduri.

Nu e „aiurist"...

— **Am impresia, Cârjane, că ești o fire pesimistă.**

— Și asta e foarte adevărat, ori cât, pentru cea mai mare parte din lumea care mă cunoaște, apar ca un

Intre doi conducători: d-nii Paul Bandi și Vică Negulescu

ins vesel, superficial și cu gândurile pavoazate în roz. Unii, și mai greșit, mă consideră absent dela orice preocupare. Mă consideră un «aiurist» care trece prin viață, fără nici un popas de sentimentalism, fără doruri și fără dureri. Și dacă ar ști ei cât se înșeală!... Vezi dumneata, sub identitatea asta de tip vesel, comunicativ și gata să participe la sarabanda unei petreceri, ascund însă noaptea unui pesimism intransigent, a unei permanente înfricoșări pentru loteria zilei de mâine. Poate, totuși, că e mai bine așa. Când îți plimbi zilele printr'o beznă atât de adâncă, e cu atât mai prețioasă cea mai mică licărire de lumină. Plecând la drum cu precauțiunea unui pesimism atât de categoric, nu pot avea rostogoliri, care să-mi sdruncine nervii și sufletul. Dimpotrivă surprizele nu pot veni decât din partea cealaltă: a lucrurilor agreabile.

Un risipitor...

— **Ești cheltuitor?**

— Sunt cheltuitor, fără a fi însă un risipitor și, în orice caz umblu cu băgare de seamă cu banii. Nu uit niciodată că se isprăvesc și că nu-i găsesc pe drum, chiar dacă așí colinda străzile Bucureștiului, nu două trei ore, cât am obiceiul, dar chiar o mie de ani în șir...

— **Și dacă nu sunt prea indiscret, pe ce cheltuești paralele?**

— In primul rând, pe mâncare. Mă privez de alte lucruri, pentru o mâncare bună și abundentă și pentru un păhăruț cu vin. N'o fi atât de frumos și de... poetic să te lauzi cu pofta de mâncare, dar, cum în existența mea, mâncarea ocupă un capitol atât de important, am crezut de cuviință să fac mărturisiri complecte.

In afară de mâncare și de băutură, cheltuesc banii pe cărți...

— **Nu cumva pe cărți... de joc?**

— M'a ferit Dumnezeu. Nu mă încurc cu nici un fel de joc de cărți. Nici cu tabinet, nici cu pocker, nici cu bridge și nici măcar cu rummy, care a ajuns în timpul din urmă un fel de epidemie... Mi-a întors gândurile dela orice joc de cărți privelistea Cazinoului dela Constanța, cu tulburătoarea lui paradă a banilor asvârliți pe destinele unui 5 sau a unui 9. Câtă ușurință pentru aruncarea unor bani, cu care s'ar putea face lucruri atât de frumoase și atât de reconfortante...

Ce-ar face dacă ar avea parale...

— **Dumneata, de-o pildă, ce ai face dacă ai avea parale?**

— Așí transforma banii în bilete de tren și de vapor. Așí călători. Și, nu te grăbi să-ți dai cu părerea: nu m'așí duce la Paris. Nu m'așí duce deloc în occident. Mă atrage orientul. Am citit cărți atât de fermecătoare, desprinse din viața și din civilizația orientului, încât, drept să-ți spun, în locul unei călătorii la Paris sau la Londra, prefer un voiaj în Asia Mică, în India și mai departe în extremul orient, în China și Japonia.

Când n'ai parale, te mulțumești însă să faci planuri. Acesta este, dealtfel, și singurul reproș pe care îl adresez soartei: că nu mi-a încărcat buzunarele cu parale, ca să mă fi putut plimba în jurul lumii.

Nu e vorbă că, după ce pun capăt carierei mele de footballist, asta voi face: voiu pleca să cunosc lumea...

— **Păi spuneai că...**

— Spuneam că n'am parale? Din păcate, acesta este adevărul. Asta însă nu mă împiedică să plec. Atâta lume a pornit peste mări și peste țări, altfel decât cu buzunarele ticsite de valută și cu portofoliul doldora de cecuri. Voiu pleca și eu. Mă voiu pune în situația unui expulzat, care trebuie să umble din țară în țară după o rază de soare și o clipă de odihnă.

— **Proectele dumitale, Cârjane, sunt, fără îndoială, interesante. Mă întreb însă ce vei face după ce te vei înapoia la un moment dat, nu e așa? Ce drumuri o să apuci când footballul nu'ți va mai oferi nici o sumă de existență și când studiile de agronomie, abandonate cu atâta desinvoltură, nu-ți vor mai folosi la nimic?**

— E, într'adevăr, o grea problemă, chestiunea pe care o ridici dumneata. Dacă ar fi însă după mine, așí dori să fac voiajul pe care ți l-am spus și la înapoiere să nu mai zăbovesc prea mult pe lumea asta. N'așí vrea să trăesc dincolo de 45 ani...

— **O să te mai răsgândești, probabil..**

— Ce însemnează că o să mă răsgândesc? Doar nu depinde de mine...

— **Vreau să spun că la 45 de ani abia o să ți se deschidă apetitul să trăești. Mai cu seamă că ești un mâncăcios fără pereche, după cum te lauzi singur...**

La Istanbul

Pe terenul din Tel-Aviv

Prietenii și dușmanii

Cârjan zâmbește. Are un zâmbet care-i luminează toată fața ca un transperant ce se ridică, lăsând liberă năvala soarelui...

— **Ai prieteni, Cârjane?**

— Puțini, dar buni. Cine mă cunoaște bine, mi-e prieten. Și prieten dintre cei cum nu mai există decât foarte, foarte puțini, pe vremurile acestea de meschinărie și de dezertări sufletești...

— **Dar dușmani ai?**

— Berechet. Și creați aproape sută în sută pe chestia activității mele sportive. Nu mă supără însă deloc faptul că am dușmani. Dimpotrivă. Existența dușmanilor subliniază meritele și dinamismul unui om. Nu știi ce zice proverbul? In pomul sterp nu aruncă nimeni cu pietre...

— **Cine ți-a fost de mai mult folos în viață?**

— Cred că atât cât am ajuns, am răsbit prin propriile mele puteri. M'am născut băiat sărac, fără privilegiile nașterii prin urmare, și am muncit din răsputeri pentru a-mi face un rost în viață. M'am făcut footballist. Mi-am creat din football o meserie. Nu e chiar atât de fructuoasă această meserie, dar din moment ce-mi oferă posibilitatea să trăesc, trebuie să-i fiu recunoscătoare și s'o practic cu cea mai desăvârșită conștiinciozitate.

— **Te ții serios de football?**

20 ani de football

— Sunt foarte serios. Nu fac nici un fel de abuzuri. Este adevărat că, înainte vreme, când eram mai mic, mă țineam de fleacuri. Pierdeam nopțile, consacram mai multe ore chefurilor și așa mai departe pe panta aceasta a timpului cheltuit cu frenezie și fără nici un rezultat. Incetul cu încetul m'am trezit însă la realitate și dându-mi seama că, în definitiv, footballul este singura mea sursă de existență, am revenit la... sentimente mai bune și mi-am văzut de treabă...

Am de gând, de-altfel, să mai joc football încă cinci ani, cu să-mi pot serba jubileul de 20 ani de carieră footballistică...

— **20 de ani de carieră footbalistică? Dar câți ani ai cu totul?**

— 27...

— **Și dela ce etate ai început să joci football?**

— Dela 12 ani, debutând ca half centru în echipa de juniori a Tricolorului. Jucam, pe ploaie, împotriva Sportului. Traian Paraschivescu, care mi-a dat primele noțiuni de football, mă învățase, în momentele când sunt încolțit în careu, să dau repede mingea portarului și să clarific învălmășeala din fața porții. Natural, am băgat în cap sfaturile lui «Litră» și am căutat să mă conformez întocmai... Incolțit de doi adversari, am trimis încet mingea spre portarul nostru. Fiind însă noroi, mingea s'a oprit înainte de a ajunge la destinație și adversarii noștri au marcat un goal. Iți poți închipui mutra lui Traian Paraschivescu. Mi-a asvârlit, în treacăt, un «boule» și mi-a atras atențiunea să joc bine, că de nu mă rupe cu bătaia..

N'au trecut însă nici 5 minute și, ghinionul dracului, s'a produs exact aceiaș fază: am dat mingea îndărăt spre poartă, mingea s'a împotmolit în noroi și Sportul ne-a marcat un goal...

După cum vezi, am debutat sub auspicii foarte puțin promițătoare...

— **Ceeace e interesant de subliniat este că, de 15 ani joci sub culorile aceluiaș club. Atâta consecvență este într'adevăr de admirat.**

— Pardon, pardon, n'am fost chiar atât de conseevent. Am la cazierul meu footballistic și o mică trădare: am jucat un an la Venus...

— **Cum asta?**

— Niculiță Georgescu, și atunci ca și acum, maestrul de ceremonii

Pe mare, spre Orient, alături de Skileru

al venusiștilor, — la Niculiță consecvență, nu glumă, — avea nevoie de un back stânga. Și-l căuta cu lumânarea. Intr'o bună zi a pus ochii pe mine și întâlnindu-mă pe Federație, m'a poftit la bufet și, pe chestia unui rahat și a unui covrig, am trecut la Venus. Profesionism, ce mai încolo și încoace...

Un an la Venus

In rândurile Venus-ului am jucat timp de un an de zile back stânga, câștigând campionatul. Cum însă echipa de juniori a Tricolorului nu concurase în campionat, Traian Paraschivescu a aranjat un match amical între Venus și Tricolor, care s'a terminat cu o sdravănă bătaie a Venus-ului. Tricolorul ne-a bătut cu 6-0.

Infrângerea, mai cu seamă că era venită din partea echipei pe care o părăsisem, m'a afectat grozav și am început să plâng, rugându-mă de Paraschivescu să mă primească înapoi. Duminica următoare jucam de-acum la Tricolor, centru înaintaș și colaboram la o nouă înfrângere a Venus-ului...

— **Iți dai seama când joci slab?**

— Cum de nu! Când câștigăm și simt că eu n'am contribuit deloc sau aproape cu nimic la realizarea victoriei, mi-e și rușine să mă duc să-mi iau prima. Mi se pare că mi-o dă de pomană... Și, Slavă Domnului, îmi fac cu prisosință datoria față de club...

*

Cârjan devine grav, melancolic, vorbind despre Unirea Tricolor. Și mă impresionează. In definitiv, băiatul acesta atât de simpatic în viața lui de toate zilele, își trage ponoasele unei celebrități desagreabile, din pasiunea și dragostea cu care apără culorile grupării sale...

JACK BERARIU